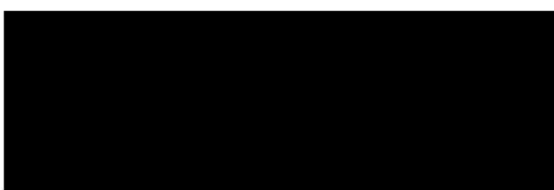

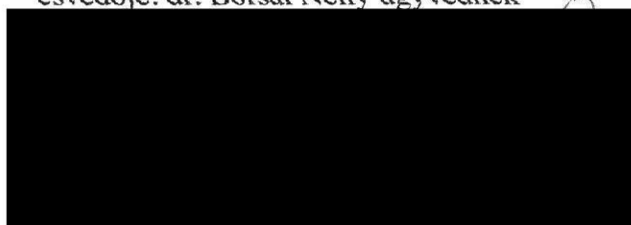
Fővárosi Törvényszék
Budapest, Markó utca 27.
1055

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/00550-0/2020	
Érkezett: 2020 MÁRC 09.	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Melléklet: 6 db	<i>elu!</i>

Alkotmányjogi panasza

ésvédője: dr. Borsai Nelly ügyvédnek

a Kúria (1055 Budapest, Markó utca 16.)

Bfv.III.560/2019/15. számú ítélete ellen,

továbbá
a Fővárosi Ítéltábla (1055 Budapest,
Markó utca 16.)

2.Bf.54/2017/73. számú jogerős ítélete ellen,

Papír alapú ívtről
készített másolat

FŐVÁROSI TÖRVÉNYSZÉK 2.	
FŐLAJSTROMSZÁM KEZDŐIRATON:.....	
Postán / Gyűjtőládán / Személyesen / E-mailen / Faxon	
Érkezett: 2020 FEBR 19.	
PÉLDÁNY:..... 3..... IV..... 1	
MELLÉKLET:..... 1..... KÖZTÜK:.....	
FŐLAJSTROMSZÁM: 1804/14	
UTÓIRATON:.....	

 és társai ellen csalás és
más bűncselekmények miatt a Fővárosi
Törvényszéken 15.B.1801/2014 számon
indult büntető ügyben.

Melléklet: meghatalmazás

Alkotmánybíróság
részére

a Fővárosi Törvényszék
1055 Budapest, Markó u. 27.
útján

Tisztelt Fővárosi Törvényszék!

Alulírott [REDACTED] [REDACTED] indítványozó az Abtv. 27. § alapján alkotmányjogi panasszal fordulok az Alkotmánybírósághoz a Kúria Bfv.III.560/2019/15. számú sz. ítéletével szemben.
Tisztelettel kérem, hogy a panaszt – mellékleteivel együtt – szíveskedjen az Alkotmánybírósághoz felterjeszteni. Kérem továbbá, hogy mint elsőfokon eljáró bíróság a Be. 665. § (1) bekezdése alapján szíveskedjen a kiszabott büntetés és az alkalmazott intézkedések végrehajtását, illetve a jogerős ügydöntő határozatban foglaltak teljesítését felfüggeszteni vagy félbeszakítani az alkotmányjogi panasz elbírálásáig, mivel a II. r. terhelt egyúttal a kiskorú gyermekéről gondoskodó szülő is ([REDACTED] születtett gyermekkel), aki feleségének és gyermekének is eltartója.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott Dr. Borsai Nelly ügyvéd (cím: [REDACTED] mint [REDACTED] édesanyja neve: [REDACTED] lakcíme: [REDACTED] terheltnek és indítványozónak a jogi képviselője, az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI törvény (továbbiakban: Abtv.) 27. § alapján

alkotmányjogi panaszt

terjesztek elő.

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a Kúria Bfv.III.560/2019/15. számú, felülvizsgálati eljárásban hozott ítéletének alaptörvény-ellenességét, tekintettel arra, hogy a hivatkozott ítéletben az Alaptörvény XXVIII cikk (1) bekezdésében rögzített tisztességes bírósági eljáráshoz való jog korlátozására került sor, ezért erre tekintettel az ítéletet az Abtv. 43. § (1) bekezdésének alkalmazásával semmisítse meg, az Abtv. 43. § (4) bekezdésének alkalmazásával a Kúria által felülvizsgált Fővárosi Ítélet tábla 2.Bf.54/2017/73 sz. ítéletét és a Fővárosi Törvényszék 15.B.1801/2014/275. sz. ítéletére kiterjedően is.

Tájékoztatom a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy a jogerős ítélet végrehajtása az indítványozóval szemben (5 év szabadságvesztés és vagyonekobzás) folyamatban van, az indítványozó büntetését 2018. év február 15.-e óta a Bács-Kiskun Megyei BV Intézetben tölti.

Tájékoztatom továbbá a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy az alkotmányjogi panaszom benyújtásával egyidejűleg kértem az elsőfokon eljáró Fővárosi Törvényszéket, hogy a jogerős ügydöntő határozatban foglaltak végrehajtásának felfüggesztését vagy félbeszakítását az Be. 665. § (1) bekezdése alapján felfüggesztését rendelje el.

Abban az esetben, ha a Tisztelt Alkotmánybíróság az ügyrend 26. § (2) bekezdése szerinti tájékoztatáskérés során azt a választ kapja, hogy az elsőfokú bíróság nem intézkedett a jogerős ügydöntő határozat felfüggesztéséről vagy félbeszakításáról, úgy a jelen indítványomban tisztelettel kérem, hogy az Alkotmánybíróság az Abtv. 61. § (1) bekezdése szerint az alaptörvénybe ütköző, kifogásolt határozat végrehajtásának felfüggesztését szíveskedjen elrendelni. Ennek indokaként előadom, hogy az alábbiakban kifejtettek szerint indokolt a fent megjelölt ítéletek II. r. terheltre vonatkozó rendelkezéseinek megsemmisítése, amely esetben a jogerős ügydöntő határozatban elrendelt szabadságvesztés és vagyonekobzás végrehajtásának folytatása célszerűtlenül és vissza nem fordítható módon sújtaná jelentős hátránnyal a II. r. terheltet és családtagjait.

Kérelmem indoklásaként az alábbiakat adom elő:

1. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei:

a1. A pertörténet rövid ismertetése

A Fővárosi tővényszék a 2016. március 31. napján meghozott 15.B.1801/2014/275. számú ítéletével ██████████ ██████████ terheltet bűnösnek mondta ki társtettesként, folytatólagosan elkövetett csalás büntettségében [Btk. 373. § (1) bekezdés, (2) bekezdés ba) és (bc) pont, (6) bekezdés b) pont], felbujtóként elkövetett közokirat-hamisítás büntettségében [Btk. 342. § (1) bekezdés b) pont], felbujtóként elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségében [Btk. 345. §] és 63 rendbeli vesztegetés büntettségében [Btk. 291. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont]. Ezért a II. rendű terheltet halmazati büntetésül 5 év szabadságvesztésre és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön, melyből a II. rendű terheltet annak 2/3 része kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra. A II. rendű terheltet szemben 21.600.000 forint vagyonek Kobzást is elrendelt, a magánfél polgári jogi igényének érvényesítését egyéb törvényes útra utasította, rendelkezett az eljárás során lefoglalt tárgyakról és a bűnügyi költség viseléséről.

Kétirányú fellebbezés alapján a Fővárosi Ítéletábla mint másodfokú bíróság a 2017. október 24. napján jogerős 2.Bf.54/2017/73. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta annyiban, hogy a II. rendű terheltet terhére rótt korrupciós bűncselekmény megnevezését vesztegetés elfogadása büntettségére [Btk. 291. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b) pont I. és II. fordulat] pontosította, helyesbítette a feltételes szabadsággal kapcsolatos rendelkezést, és a II. rendű terheltet szemben elrendelt vagyonek Kobzás összegét 21.900.000 forintra emelte.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a II. rendű terheltet védője – az 1998. évi XIX. törvény 416. § (1) bekezdés a), b) és c) pontjait megjelölve – terjesztett elő felülvizsgálati indítványt elsődlegesen a II. rendű terheltet felmentése, másodlagosan a megtámadott határozat hatályon kívül helyezése érdekében.

A Kúria az indítványt 2019. december 16-án Bfv.III.560/2019/15. számon hozott ítéletében bírálta el, végzésében a felülvizsgált határozatot a II. rendű terheltet vonatkozásában hatályában fenntartotta, és a további fellebbezést kizárta.

Ide tartozóan a felülvizsgált határozat az azonos bűncselekményekkel a II. rendű terheltet társtettesének minősített III-IV. rendű terheltekkel szemben nem vált jogerőssé, utóbbiak másodfellebbezéssel éltek. Az esetükben harmadfokon eljáró Kúria – a II. rendű terheltet felülvizsgálati indítványától elkülönülten – 2018. április 24.-én, Bhar.I.199/2018/12 számon hozott végzésében a fellebbezésüknek helyt adott, a felülvizsgált határozat rájuk vonatkozó részét hatályon kívül helyezte, és a másodfokú bíróságot új eljárásra utasította.

Az új eljárásban a Fővárosi Ítéletábla mint másodfokú bíróság 2019. január 9.-én 5.Bf.156/2018/30. számon új ítéletet hozott a III-IV. rendű terheltekre vonatkozóan. Ebben az ítéletábla a III-IV. rendű terheltek a csalásoknál tanúsított elkövetési magatartását a korábbi társtettesiről részesként elkövetettre változtatta, és lényegében ezzel (továbbá a jelentős időmúlással) indokolva a kiszabott szabadságvesztésük mértékét jelentősen csökkentette, továbbá végrehajtásukat felfüggesztette.

A fenti, III-IV. rendű terheltekre vonatkozóan hozott ítéletekben a bíróságok indoklásaikban a II. rendű terheltetre is kitértek, és indokoltnak tartották a II. rendű terheltet csalásoknál tanúsított elkövetési magatartását is részesi magatartásra módosítani.

a2. A tényállás ismertetése

A Kúria Bfv.III.560/2019/15. számú végzésének [17] pontjában ismertetett irányadó tényállással megegyezően:

- ██████████ terheltet 2004. év során terheltet-társai segítségével, illetve személyesen nehéz anyagi helyzetben lévő, sokszor hajléktalan személyeket („strómanokat”) kutatott fel, akik anyagi ellenszolgáltatás fejében különböző gazdasági társaságokba léptek be, fiktív társaságokat alapítottak; ezt követően személyesen vagy meghatalmazottjai révén ██████████ igénylést nyújtottak be az I. rendű terheltet és szervezőtársai iránymutatásai alapján. A hitelkérelmek iratanyagát az I. rendű terheltet társai rendezték, állították össze, csatolták az elkövetői kör által beszerzett hamis, nem a kiállító hatóságként feltüntetett adóhatóság által kiállított APEH igazolásokat arról, hogy az adott gazdasági társaságnak köztelhetartozása nincsen. A hitelkérelmeket a II. rendű terheltet által előkészített hitelbírálat alapján a pénzügyi intézet kedvezően bírálta el, és a gazdasági társaságok részére 5 millió forintos (egy esetben 3 millió forintos) hitelt nyújtott.
- A beszerzett „strómanok” a hitelösszegeket átvették, majd saját „fizetségükkel” csökkentett összegben az I. rendű terheltetnek, vagy valamely másik szervezőnek adták át; a tartalmilag valótlán hitel- és kezességvállalási szerződések teljesítésére e személyeknek sem szándékuk, sem lehetőségük nem volt, a

felvett hitelösszegek nem hozzájuk, hanem az I. rendű, III. rendű, IV. rendű, V. rendű, valamint ██████████ terhelthez kerültek.

- A bűncselekmény főszervezői és irányítói az I. rendű, III. rendű, IV. rendű, V. rendű terheltek voltak; a hitelügyintézés ██████████ ██████████ ██████████ terhelte banki alkalmazott végezte, aki kötelezettségének megszegéséért a vele kapcsolatban lévő I. rendű, III. rendű és IV. rendű terheltektől cégenként ██████████ ██████████ közötti összegeket fogadott el;
- ██████████ ██████████ hitelezési tanácsadóként dolgozott, feladata volt, hogy szervezze és irányítsa a mikrovállalati hitelezési ügyintézés, az ügyfelek új hitelügyleteinek teljes körű lebonyolítását végezze, és bővítse a fiók ügyfélkörét, a ██████████ ██████████ ügyintézését ő végezte. Az ██████████ ██████████ ██████████ önálló ügyintézésre nem jogosult, de a döntés előkészületében közreműködő alkalmazottja volt, és ennek során szándékosan, kötelességét megszegve segítséget nyújtott olyan cégek számára ██████████ ██████████ hitel felvételében, melyek arra – általa is tudottan – nem voltak jogosultak. A cégek a hitelbírálatához hamis, nem az arra jogosult által kiállított és valótlan tartalmú, hamis nullás APEH igazolásokat csatoltak. A II. rendű terhelte ellenszolgáltatás fejében vállalta, hogy e társaságok az általa is ismert ezen körülmények ellenére megkapják a hitelt.
- Ezt szolgálta az is, hogy a valótlan tartalmú iratok olyan adatokat tartalmaztak, hogy már a kezdeti elbírálás során a számítógépes program kategorikusan hitelképesnek vegye a céget; erre azért volt szükség, hogy a cég ne kerüljön a mérlegelendő társaságok közé, így elkerülhető volt részletesebb ellenőrzés. Miután mindez megtörtént, a II. rendű terhelte jelezte az I. rendű, illetve V. rendű, majd a III. rendű, IV. rendű terhelteknek, hogy mikor lehet menni szerződéseket aláírni.
- A II. rendű terhelte, bár tisztában volt azzal, hogy a hiteleket az igénylők nem fogják visszafizetni, a döntést hozó fiókvezetőt nem tájékoztatta azokról az általa ismert körülményekről, amelyek a hitel odaítélését a bank számára veszteséggel járnak mutatták, és ezzel a döntéshozót tévedésbe ejtette a tekintetben, hogy az igénylések a feltételeknek megfelelnek, a hitel biztonságosan folyósítható (15.B.1801/2014/275. számú ítélet 21-22. oldala).

b. A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

A másodfokú bíróság 2.Bf.54/2017/73. számú határozata ellen nem volt helye fellebbezésnek. A felülvizsgálati eljárásban a Kúriánál Bfv.III.560/2019/15. számon hozott végzés ellen nincs helye fellebbezésnek és további felülvizsgálatnak. Nyilatkozom, hogy perújítás kezdeményezésére nem került sor.

c. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje:

A jelen alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló bírói döntés (Kúria által Bfv.III.560/2019/15. számon hozott ítélet) kézbesítésére a II. rendű terhelte részére postai úton, 2020. január 15.én került sor. Figyelemmel a fentiekre, az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidő (az alkotmánybírósági panasz alapjául szolgáló bírói döntés közzétételétől számított 60 nap) megtartásra került.

d. Az indítványozó érintettségének a bemutatása:

██████████ ██████████ ██████████ ██████████ ██████████ szerepelt, így érintettsége nem kíván további bizonyítást.

e. Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta, vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés:

A jelenleg panaszolt kúriai döntés (Bfv.III.560/2019/15. sz.), mind a benne felülvizsgált ítéltáblai döntés (2.Bf.54/2017/73 sz.) szerint a II. r. terhelte a csalási cselekményeket **társtettesként** követte el. Ezzel szemben a III-IV. rendű terheltekre vonatkozó döntések (Bhar.I.199/2018/12 sz. kúriai ítélet és 5.Bf.156/2018/30. sz. ítéltáblai ítélet) szerint a tettesek és a II. rendű terhelte között egymás tevékenységének kölcsönös tudata hiányzott (a tettesek oldaláról), így a II. rendű terhelte tevékenysége legfeljebb **részesi (bűnsegédi)** magatartásként minősíthető. Ennek jelentősége abban áll, hogy a 3/2011. Büntető Jogegységi határozat alapján a részesek vagyoni elleni cselekménye a tetteséhez igazodik, és csak az utóbbi cselekményeit minősítheti az elkövetési érték (kár), az üzletszerűség és a bünszövetség. A tettesekre vonatkozó jogerős ítéletek szerint egyetlen tettes esetén sem haladta meg a kár értéke a tízmillió forintot, amely a Btk. 459. § (6) bekezdés c) pontja szerint **jelentős kárnak** felel meg, amely a

Btk. 373. § (4) bekezdése a) pontja alapján **egyől öt évig terjedő szabadságvesztéssel** büntetendő (és a II. rendű terheltre **részesi elkövetési magatartás esetén** ez lenne alkalmazandó).

A II. rendű terheltet azonban **társtettesként** ítélték el **különösen nagy kárt** okozó csalás elkövetésében (az egymástól független tettesek által okozott károsszegek összeadásával), a II. rendű terhelt cselekményét üzletszerűnek és bűnszövetségben elkövetettnek minősítve, amelynek büntetési tétele **öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztés** (Btk. 373. § (6) bekezdése b) pontja szerint).

Vagyonelkobzás tekintetében az eljáró bíróságok nem adták indokát annak, hogy a gazdagodás összegszerű megjelölését (tényállási elemet) milyen hiteles adatra, bizonyítékra alapozták, vagyis jelentős ténykérdésre vonatkozó indokolási kötelezettség hiánya merült fel (amely azonban nem a tényállás vitatását jelentette, és felülvizsgálat tárgya lehet). A Kúria azonban nem vizsgálta meg ezt a felülvizsgálati indítványban vizsgálni kért indokolási hiányt.

A bírósághoz fordulás jogából, illetve a törvényes bíróhoz való jogból következik a felek kérelmeinek kötelező kimerítése, illetve a meghallgatásukhoz való jog, és mindezekkel áll közvetlen összefüggésben az indokolt bírói döntéshez való jog.

A tisztességes eljáráshoz való jognak ezen elemei szorosan összefüggnek, hiszen csak a tisztességesen megindokolt döntésből állapítható meg az, hogy a bíróság a felek által előterjesztett tényeket, érveket és bizonyítékokat ténylegesen megvizsgálta (Shala v. Norvégia, 15620/09., 2012. július 10.).

De összefügg az indokolási kötelezettség a jogorvoslathoz való joggal is (Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés), hiszen a jogorvoslati jog hatékonyan csak a döntés indokainak ismeretében gyakorolható (Baucher v. France, 53640/00; 2007. július 24.).

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rejlő indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a bírói döntések abszolút korlátját jelentik, nevezetesen azt, hogy a döntések indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia.

Az indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény ellenes alkalmazását jelenti (Dr. Sulyok Tamás, ABSz, 2015/2, 97-102. oldalak).

Továbbá, az Alkotmánybíróság a 7/2013 (III.1) AB határozatában úgy foglalt állást, hogy a tisztességes eljáráshoz való jogból a bíróságnak az a kötelezettsége fakad, hogy a feleknek az ügy lényeges részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossgal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon (indoklás [34]).

Az Alaptörvényben (XXVIII. cikk (1) bekezdés) biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való jog, mint alapjog megsértése a Kúria döntését **érdemben** befolyásolta. Tekintettel arra, hogy a Kúria a felülvizsgálni kért bírósági ítéletet minősítésbeni és indoklási hiányosságai ellenére érdemi indoklás nélkül hatályban tartotta, abszolút hatással volt a II. rendű terhelttel szemben kiszabott jogerős büntetések megállapítására.

2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indoklása:

a. Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése:

A Kúria a 2019. december 16. napján meghozott Bfv.III.560/2019/15. számon meghozott ítéletével megsértette az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését.

b. A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indoklása:

b.1. Az elkövetési magatartás minősítésének vonatkozásában:

A Fővárosi Ítéltábla 2.Bf.54/2017/73. számon hozott ítéletében a II. rendű terheltet a csalások vonatkozásában társtettesként közreműködőként ítélte el, amely minősítést a Kúria helyben hagyott (Bfv.III.560/2019/15. sz. ítélet [12] pontja).

E körben szükséges utalni arra – a pertörténetben kifejtettek szerint –, hogy a Fővárosi Ítéltábla előbbi ítélete ellen a II. rendű terhelt társtetteseinek minősített, azonos súlyú és minősítésű bűncselekményekkel (csalás és vesztegetés) vádolt III-IV. rendű terheltek másodfellebbezési lehetőséget kaptak, amellyel éltek is. A harmadfokon eljáró Kúria alaposnak minősítette fellebbezésüket, és 2018. április 24. napján Bhar.I.199/2018/12. számon hozott végzésében hatályon kívül helyezte az ítéltábla ítéletének III-IV. rendű terheltre vonatkozó részét, megismételt eljárásra kötelezve a Fővárosi Ítéltáblát. Ennek nyomán a Fővárosi Ítéltábla 2019. január 9.-én 5.Bf.156/2018/30. számon hozott ítéletet, ebben a III-IV. rendű terheltek elkövetési magatartását társtettesiről részesi magatartásra módosította.

Kiemelendő, hogy a III-IV. rendű terheltekre vonatkozó fenti ítéletekben mind a Kúria, mind a Fővárosi Ítéltábla újra megvizsgálta a II. rendű terhelt csalásban tanúsított elkövetési magatartását, és ekkor már részesei magatartást állapítottak meg.

Részletesen, a Kúria Bhar.I.199/2018/12. számon hozott ítéletéből:

„...az ítéltábla az addig eljáró bíróságoktól eltérően olyan jogi álláspontra helyezkedett, hogy a vagyoni elleni cselekmények egészében a II., III., IV. rendű vádlottak egymás tevékenységének kölcsönös tudata megállapítható, mely azonban az általa irányadónak tekintett tényállással ellentétes, hiszen **az egyes tettesekre – a hitelfelvevőkre – vonatkoztatott tudati tényt nem tartalmazza.**

A Kúria álláspontja szerint a II., III., IV. rendű vádlottak cselekvőségét csak abban az esetben lehetett volna értékelni, ha a tényállás pontosan tisztázza a családi cselekmények egymás tevékenységéről való kölcsönös tudatát meghatározó tényeket, hiszen az ítéltábla fenti indokolása szerint **a II., III., IV. rendű vádlottak ügy társtettesei a csalásnak, hogy a szerződést kötő vádlottak („strómanok”) annak önálló tettesei”** (12. oldal, 3-4. bekezdés).

„Abban az esetben ugyanis, ha a jogerősen elítélt „stróman” [redacted] eltevévesztő magatartásáról nem bírt tudomással, vele szándékegységben nem cselekedhetett, ekként a bűncselekmény társtettese nem lehet, **a II. rendű terhelt magatartása legfeljebb a III. rendű és IV. rendű vádlottak felbujtásban megnyilvánuló magatartása mellett bűnsegédi közreműködésnek értékelhető**” (11. oldal, 4. bekezdés).

„A csalás bűncselekmények tettesei a Fővárosi Törvényszék 5.B.1357/2007/2105. számú ítéletében azok a tettesek – „strómanok” – akik a hitelszerződést a sértettel megkötötték. Erre a következtetésre jutott az alapügyben eljáró bíróság, melyet az ítélet 298. oldalának 5. bekezdése tartalmaz. E jogi érvelést a másodfokú bíróság indokolásában nem érintette, de nem is vonta kétségbe.” (13. oldal 5. bekezdés).

Ezt követően a Fővárosi Ítéltábla a III-IV. rendű terheltekre vonatkozó 5.Bf.156/2018/30. számon hozott ítéletében lényegében a Kúriáéval egyező álláspontot alakított ki:

„A tettes kizárólag az lehet, aki a sértettet vagyoni jogi rendelkezésre indítja, vagy a Hitelszerződést adósként aláíró személy. Ez tehát önmagában is kizárja azt, hogy a még oly szándékegység megléte esetén is társtetteseket lehessen megállapítani. Az **adóssal társtetteségben legfeljebb adóstársi (kötelezett) pozícióban lévő személy lehetett volna, de semmiképpen nem a bank alkalmazottja.**
A szándék (-vagy tudattartalmi) egyezőség önmagában a társtetteséghez nem elég, ugyanis alapvetően a részesei tekintetében is fenn kell ennek állnia, a felbujtónak és a bűnsegédnek is tudnia kell a tettes céljáról.” (64. oldal, 8. bekezdés).

Fentiekben túlmenően azonban még csak a szándék (-vagy tudattartalmi) egyezőség sem merült fel a tettesek és a II. rendű terhelt között, amelyre az ítéltábla is kitért indokolásában:
„A szerződő felek és a banki alkalmazott II. rendű vádlott többnyire nem ismerték egymást. Legfeljebb 2-2 eset volt, amikor ugyanazon féllel került sor a hitelszerződés megkötésére a [redacted] vádlott közreműködésével, azonban még ez esetben sem merültek fel olyan aggálytalan bizonyítékok, amelyről a szerződő személy egyértelműen arra következtethetett volna, hogy a sértett saját alkalmazottja is részt vesz a tevékenységben.” (64. oldal 6. bekezdés).

A Btk. 13. § (3) bekezdése rögzíti, hogy „társtettesek azok, akik a szándékos bűncselekmény törvényi tényállását **egymás tevékenységéről tudva**, közösen valósítják meg.” A fenti ítéletek azonban – helyesen – éppen azt rögzítik, hogy a II. rendű terhelt nem lehetett társtettes, hiszen **a tettesek oldaláról hiányzott egymás tevékenységének kölcsönös tudata.**

Mindezt a felülvizsgálati indítvány kiegészítésében, határidőben (2019. július 29.-én) benyújtva jeleztem a Tisztelt Kúria felé, részletesen megjelölve és idézve is a fenti ítélet-indokolásokat, kiemelve a II. rendű terhelt vonatkozásában a Be. 649. § (1) bek. a) pontjába ütköző anyagi jogi (Btk) sérelmet.

A Kúria a 2019. december 16-án Bfv.III.560/2019/15. számon hozott végzésében azonban úgy ítélte meg, hogy nem sértett törvényt az eljáró bíróság, amikor a II. rendű terhelt büntetőjogi felelősségét társtettesként elkövetettnek ítélte meg csalás bűncselekményében ([12] pont).

Indokolásában a Kúria lényegében arra hivatkozott, hogy „aki a tévedésbe ejtésben részt vesz, akkor is tettes (társtettes), ha a célba vett haszonnak nem mindig részese” ([20] pont utolsó mondata). Ez nyilvánvalóan törvényt sértő megállapítás, hiszen aki a tévedésbe ejtésben részt vesz, az lehet bűnsegéd is, a Btk. 14. § (2) bekezdése értelmében (lényegében ez utóbbit állapította meg a fentebb idézett ítéltábla is).

Márpedig az irányadó tényállás alapján kizárólag a hitelszerződéseket hitelfelvevőként aláíró „strómanok” minősültek (önálló) tettesnek, és hiányzott részükről egymás tevékenységének kölcsönös tudata a II. rendű terhelt vonatkozásában.

Az erre vonatkozó, felülvizsgálati indítvány-kiegészítésben részletesen kifejtett észrevételeket a Kúria érdemben nem bírálta el, az észrevételek elfogadására vagy elvetésére érdemi indokolást nem adott.

A társtettesi vagy részesi elkövetési magatartás közötti különbség alapvető jelentőségű a II. rendű terhelt büntetőjogi felelősségének megítélése szempontjából.

Egyrészt, a Btk. 14. § (3) bekezdése szerint a részesekre is a tettesekre megállapított büntetési tételt kell alkalmazni, azonban a II. rendű terheltre sokkal súlyosabb büntetést alkalmaztak a jogerősen elítélt tettesek („strómanok”) büntetésénél.

Másrészt, mint arra a Kúria a III-IV. rendű terheltekre vonatkozó Bhar.I.199/2018/2. számú ítéletében felhívta a figyelmet, részesek esetében a **3/2011. sz. Büntető Jogegységi határozatban** rögzített elvek mentén szükséges eljárni.

„A jogegységi határozat szerint azok a részesi cselekmények, amelyek a folytatólágosság körébe nem vonható, több, ugyanolyan tettesi alapcselekményhez kapcsolódnak, akkor sem alkotnak folytatólágos törvényi egységet, ha a részesi magatartások kifejtésére rövidebb időszakon belül került sor, a részesi akaratelhatározás egységes volt, és a tettesek cselekményei is rövid időközökkel ugyanazon sértett sérelmére valósultak meg. **A részes bűncselekményének rendbelisége és minősítése a tettesi alapcselekményekhez igazodik.**” (ítélet 13. oldala, 6. bekezdése).

A tettesek egyikénél sem haladta meg a kárérték a tízmillió forintot, és nem került sor bünszövetség megállapítására sem, esetükben a csalás büntetési tétele egy évtől öt évig terjedt, így a részesként közreműködő II. rendű terheltre sem lehetett volna súlyosabb minősítésű büntetést kiszabni.

b.2. A vagyonekbevitel kiszabásának vonatkozásában:

A Btk. 75. § (1) bekezdése alapján a vagyonekbevitelt pénzügyben kifejezve kell elrendelni.

Továbbá, vagyonekbevitel alkalmazásának abban az esetben van helye, ha a bűncselekményből (jelen esetben vesztegetés elfogadásából) származó gazdagodás mértéke a terhelt esetében megállapítható.

A benyújtott felülvizsgálati indítványban (8-9. oldalak) jeleztem, hogy az indítvánnyal megtámadott ítéletben a bíróság nem jelölte meg olyan általa hitelesnek tekintett bizonyítékot, amely alapján a vagyonekbevitel összegét meg lehetne állapítani.

Az elsőfokú bíróság a vesztegetéses bűncselekmények kapcsán indokolásában kifejtette, hogy „konkrét, tetten érésből származó bizonyíték jelen esetben sem állt rendelkezésre” (15.B.1801/2014/275 sz. ítélet 263. oldala).

Az egész eljárás anyagában kizárólag a III. r. terhelt vallomásaiban találhatóösszezer adat arról, hogy mekkora pénzügyek kerültek a banki alkalmazott részére átadásra.

Mint az elsőfokú bíróság kiemelte, „[redacted] is vallott a III. r. vádlott, elmondva, hogy cégenként [redacted] [redacted] apott a II. r. vádlott azokban az esetekben, mikor [redacted] járt el, míg azokban, ahol [redacted] [redacted] t a „jutaléka”. Vallomásaiban hangsúlyozta, hogy ezt az információt [redacted] tudja.” (15.B.1801/2014/275. sz. ítélet 157. oldala).

A pontos összeget - amelyet a későbbiekben a bíróság alapul vett - [redacted] terhelt elmondása szerint csak [redacted] r. terhelt elmondásából ismerte. [redacted] azonban maga sem tartotta hitelesnek az [redacted] hallott információkat - már a nyomozati vallomásaiban sem - mint ahogy azt több részletben kifejtette:

A III. r. terhelt 2016.01.20-i nyomozati vallomása (9. oldal) [redacted] „Ezeket az általa mondott eseteket mindig megkérdőjeleztem magamban a valóság tartalmát minden esetben kétesnek értékeltem.”

A III. r. terhelt 2011.09.27-i vallomása (5.B.1357/2007/2014. sz. tjkv. 66. oldal): „Élek a gyanúval, hogy ezeket az állítólagos, bankos személynek eljuttatott pénzeket, illetve [redacted] rendőrségi ügyeinek intézéséért ([redacted] [redacted] adott pénzeket is [redacted] [redacted] végül magánál tartotta. Kezdetben mindenképpen vissza akartuk forgatni a pénzeket, és a hiteleket is visszafizetni, de ahogy telt az idő, [redacted] egyre több ürügyet talált ki a pénzek eltüntetésére.”

A megismételt eljárásban is hivatkozott arra a bíróság, hogy „a III. r. vádlott II. r. vádlottat terhelő vallomása nem vonható kétségbe, hiszen érdeke éppen azt kívánta volna, hogy ne ismerjen be olyan további súlyos bűncselekményt, ami a helyzetét súlyosbítja.” (15.B.1801/2014/275. sz. ítélet 262. oldal.)

Ez azonban nem jelenti azt, hogy a III. r. terhelt által mástól (fenti esetről a IV. r. terhelttől) hallott közvetett információk sem vonatkoznak kétségbe, és tényállást lehet rá alapozni további ellenőrzés nélkül, különösen annak fényében, hogy a IV. r. terhelt nyilatkozatait általánosan sem a III. r. terhelt, sem a bíróság nem ítélte a valóságnak megfelelőnek, hitelesnek.

A IV. r. terhelt mindvégig tagadta a II. r. terhelthez vonatkozó ismeretségét és a vesztegetés tényét ((2011.09.27-i 5.B.1357/2007/2014. sz. tjkv. 70. oldal). A IV. r. terhelt vallomásait a bíróságok fenntartásokkal kezelték, és annak nincs nyoma, hogy a bíróságok hiteles adatnak minősítették volna a III. r. terhelt részéről a IV. r. terhelttől hallott pénzüsszeg megjelölését.

Összességében, az eljáró bíróságok nem adták indokát annak, hogy a II. r. terhelt gazdagodásának összegszerű megjelölését milyen hitelesnek tekintett adataira alapozták, illetve nem jelöltek meg erre vonatkozó bizonyítékot.

Hangsúlyozandó, hogy nem a tényállás került vitatásra (meg nem engedett módon), hanem a fentiek szerint a jelentős ténykérdésre vonatkozó indokolási kötelezettség teljesítésének hiánya állapítható meg.

Amennyiben a terhelt gazdagodásának a mértéke bírói bizonyossággal nem állapítható meg összegszerűen, nincs helye vagyonekbevitel elrendelésének.

A Kúria a Bfv.III.560/2019/15. sz. végzésében nem tért ki a fent észrevételezett indokolási hiányosság elbírálására. Lényegében annyit állapított meg, hogy a tényállás tartalmazta a jogtalan előny összegét.

A hatályos Be. 662. § (2) bekezdése a) és b) pontja alapján a Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot megváltoztatja, és a törvénynek megfelelő határozatot hoz, ha az alapügyben a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt állapította meg a terhelt bűnösségét, vagy a bűncselekmény törvénysértő minősítése, illetve a Btk. más szabályának megsértése miatt szabott ki törvénysértő büntetést.

Álláspontom szerint a Kúria a Bfv.III.560/2019/15. számú ítélete meghozatalakor nem tartotta be a Be. 662. § (2) bekezdése a) és b) pontjában foglaltakat, és jogszabályba ütköző módon elmulasztotta a fenti rendelkezés alapján a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot megváltoztatni, a II. rendű terhelt elkövetési magatartását a tényállás és a Btk. rendelkezéseinek megfelelően megállapítani, továbbá a vagyonekbevitel vonatkozásában a gazdagodás összegszerű megjelölésére, vagyis jelentős ténykérdésre vonatkozó indokolási kötelezettség hiányát megvizsgálni.

Figyelemmel arra, hogy a Kúria az ítéletével változatlanul hatályban tartotta a Fővárosi Ítélet tábla 2.Bf.54/2017/73. számú ítéletét, tisztességtelen eljárást folytatott le, megsértve az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglaltakat.

3. Egyéb nyilatkozatok:

Nyilatkozom, hogy a jelen alkotmánybírósági panasszal támadott ítélet végrehajtásának felfüggesztését kezdeményeztem az elsőfokon eljáró bíróságnál is a Be. 665. § (1) bekezdésére hivatkozással.

Nyilatkozom továbbá, hogy indítványozóként nem járulok hozzá a személyes adataim nyilvánosságra hozatalához, de nem ellenzem a határozat anonimizált formában történő közzétételét.

4. Mellékletek:

Eredetiben csatolásra kerül:

- ügyvédi meghatalmazás

Egyszerű másolatként csatolásra kerül:

- Fővárosi Törvényszék 5.B.1357/2007/2015. sz. ítélete (alapeljárás)
- Fővárosi Ítéltábla 5.Bf.269/2013/95. sz. végzése az előbbi ítélet hatályon kívül helyezéséről (alapeljárás),
- Fővárosi Törvényszék 15.B.1801/2014/275. sz. ítélete – megsemmisíteni kért ítélet (megismételt eljárás),
- Fővárosi Ítéltábla 2.Bf.54/2017/73 sz. ítélete az előbbi elsőfokú ítélet helybenhagyásáról – a megsemmisíteni kért másodfokú ítélet,
- Kúria Bfv.III.560/2019/15. ítélete – a megsemmisíteni kért, felülvizsgálati eljárásban hozott ítélet,
- Indítványozónak a Kúria részére benyújtott felülvizsgálati indítványa,
- Indítványozónak a Kúria részére benyújtott felülvizsgálati indítvány-kiegészítése,
- Kúria Bhar.I.199/2018/12. sz. ítélete a III-IV. r. terheltekre vonatkozóan,
- Fővárosi Ítéltábla 5.Bf.156/2018/30. sz. sz. ítélete a III-IV. r. terheltekre vonatkozóan.

Budapest, 2020. február 15.

[Redacted signature]

- indítványozó -

[Redacted signature]

Dr. Borsai Nelly ügyvéd
- jogi képviselő -